

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНКУРЕНТНЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
цивільного права
Протокол №1 від 26 серпня 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Конкурентне право
Викладач (-і)	Банасевич Ірина Іванівна, доцент, к.ю.н., доцент кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
Е-mail викладача	iryna.banasevych@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/ При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Classroom, Google Meet, Zoom та ін.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами вищої освіти, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни Конкурентне право є конкурентне законодавство, що визначає систему антимонопольних органів, їх повноваження, порядок здійснення контролю за дотриманням конкурентного законодавства; правила поведінки суб'єктів господарювання на ринку, заборонені види анти-конкурентних узгоджених дій і монополістичної діяльності; товарні і територіальні межі ринку, а також монополістичне становище суб'єктів господарювання на ньому; відповідальність за порушення конкурентного законодавства, застосування адміністративного і судового порядку захисту конкуренції.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Державне регулювання конкурентних відносин.
2. Обмежувальні практики у конкуренції.
3. Правове регулювання контролю за концентрацією та узгодженими діями.
4. Правопорушення у сфері добросовісної конкуренції.
5. Процесуальні норми конкурентного права.

«Конкурентне право» належить до навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів освіти. «Конкурентне право» є підгалуззю господарського права та регулює коло відносин, які виникають у сфері захисту економічної конкуренції та служить для правового забезпечення ефективного функціонування ринкової економіки в Україні. Основою вивчення дисципліни є знання конкурентного законодавства та вміння застосовувати його на практиці.

Один із основоположних принципів ринкової економіки – це вільна конкуренція товаровиробників. Україна йде дорогою формування ринкової економіки, а центральне місце в розпочатих економічних реформах посідає створення ринкового механізму і його основної ланки – конкуренції. Відносини, пов'язані з процесами конкуренції, є однією з найбільш спірних сфер правового регулювання. Законодавчі акти про конкуренцію є достатньо складними, містять непрості юридичні і економічні поняття, що вимагає спеціальної підготовки фахівців у сфері їх застосування, навчання розуміти і застосовувати нові правові поняття й інститути.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів освіти теоретичного розуміння суті конкурентних правовідносин, що складаються в ринковій економіці, системи необхідних юридичних знань, професійних навичок та вміння вирішувати практичні питання, які стосуються застосування конкурентного законодавства в Україні.

Основними цілями вивчення дисципліни є набуття здобувачами освіти знань та розуміння змісту норм конкурентного законодавства України, формування умінь та навичок для самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі застосування норм конкурентного законодавства на практиці.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- ✓ здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу джерел права та результатів наукових досліджень відносин у сфері захисту економічної конкуренції.
- ✓ здатність застосовувати знання норм конкурентного права у практичних ситуаціях.
- ✓ знання та розуміння предметної області конкурентного права та розуміння професійної діяльності.

Фахові компетентності:

- ✓ здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, основні поняття та елементи правового механізму захисту економічної конкуренції.
- ✓ здатність до критичного та системного аналізу чинного конкурентного законодавства і застосування набутих знань у професійній діяльності.
- ✓ здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та законних інтересів учасників конкурентних правовідносин, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
- ✓ здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування у сфері захисту економічної конкуренції.
- ✓ здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію відносинам, що пов'язані із захистом економічної конкуренції.

Програмні результати навчання:

- ✓ проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел конкурентного права;
- ✓ формулювати власні обгрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми правового регулювання відносин у сфері захисту економічної конкуренції;
- ✓ давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обгрунтованістю;
- ✓ оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему у сфері захисту економічної конкуренції.
- ✓ вільно спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи термінологію конкурентного права;
- ✓ пояснювати характер основних процесів у сфері захисту економічної конкуренції з розумінням професійного та суспільного контексту.
- ✓ вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;
- ✓ демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм конкурентного права; ✓ пояснювати природу і зміст основних правових явищ конкурентного права. ✓ застосовувати набуті знання у відносинах, що виникають у сфері захисту економічної конкуренції, виокремлювати юридично значущі факти і формулювати обґрунтовані правові висновки; ✓ готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях, які викають у сфері захисту економічної конкуренції; ✓ надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.
--

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
8	081 Право	4	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.

Змістовий модуль 1. Державне регулювання конкурентних відносин

Тема №1. Поняття та система конкурентного законодавства	1	2	4
Тема №2. Правові основи діяльності Антимонопольного комітету України	1	2	4
Тема №3. Державне регулювання і контроль у сфері природних монополій	-	-	8
Тема №4. Монопольне становище суб'єктів господарювання на ринку	-	-	8

Змістовий модуль 2. Обмежувальні практики у конкуренції

Тема №5. Види і суть порушень законодавства про захист економічної конкуренції	2	4	8
--	---	---	---

Змістовий модуль 3. Правове регулювання за концентрацією та узгодженими діями

Тема №6. Концентрація (злиття) суб'єктів господарювання	2	2	6
Тема №7. Узгоджені дії суб'єктів господарювання	2	2	4

Змістовий модуль 4. Правопорушення у сфері добросовісної конкуренції

Тема №8. Види і суть порушень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції	2	2	6
--	---	---	---

Змістовий модуль 5. Процесуальні норми конкурентного права

Тема №9. Процесуальні норми конкурентного законодавства	2	2	4
Тема №10. Відповідальність за порушення конкурентного законодавства	-	2	8
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf .
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма здобувачами письмової модульної контрольної роботи на 9-му занятті і охоплює усі питання навчальної дисципліни, що опрацьовувались на семінарських заняттях (пп. 3.1.3.1 МРПОУ). На контрольну вноситься одне теоретичне запитання, яке оцінюється у 20 балів та два практичних завдання, які оцінюються у 15 балів кожне. Зміст питань, форма та структура завдань визначається керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні кафедри (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). Максимальна кількість балів за письмову роботу – 50 (пп. 2.6.1 МРПОУ).
Семінарські заняття	Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські – 45 (пп. 2.6.1–2.6.2 МРПОУ).
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувачу освіти виставляється залік за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для не виставлення заліку (пп. 3.2.2 МРПОУ).
Підсумковий контроль	Залік. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 45 балів), балу за підсумкову модульну контрольну роботу (максимально 50 балів) та балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.6.3 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.6.1 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимум 100 балів (пп. 2.6.1–2.6.3 МРПОУ). Перескладання семестрового заліку проводиться окремою парою в письмовій формі за графіком, затвердженим директором Інституту, здобувачами, які одержали після виставлення заліку «не зараховано» (нижче 50 балів), а також мали на день виставлення заліку невідпрацьовані пропущені заняття (за умови їх відпрацьовання). Заліковий білет включає 1 теоретичне питання, 1 задачу, які оцінюються по 20 балів кожне та 20 тестових завдань, кожне з яких оцінюється у 3 бали. Максимальний бал за залік – 100 балів.

Залік може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі <https://d-learn.pnu.edu.ua/>. У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в 2 бали.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) здобувачі можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види, інструкції щодо виконання індивідуальних завдань

з
н
а
х

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до

в
н

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають лекції і семінарські заняття навчальної дисципліни. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. пп. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача (абз. 2. пп. 3.1.2 МРПОУ).

х
т

Неформальна освіта

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylya-stefanyka.pdf

щ

8. Рекомендована література

1. Антимонопольно-конкурентне право : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти ступеня магістра права усіх форм навчання / В. В. Добровольська, О. О.Квасніцька, О. Р. Гофман, Д. В. Зятіна. – Одеса, 2021. – 131 с. Режим доступу: <https://hdl.handle.net/11300/26708>

2. Банасевич І.І. Конкурентне право: матеріали до хрестоматії з дисципліни. Івано-Франківськ: ПНУ, 2019. 10 назв. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/elibrary.php>

3. Бакалінська О.О. Конкурентне право [навч. посібник] [Текст]: / О.О. Бакалінська. К.: Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2010. 250 с.
  4. Безух О.В. Теоретичні проблеми правового регулювання відносин економічної конкуренції в Україні. К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2013. 270 с.
  5. Валітов С.С. Конкурентне право України: Навчальний посібник. К.: Юрінком Інтер, 2006. 432 с. URL: <http://www.info-library.com.ua/books-book-98.html>.
  6. Вінник О.М., Шаповалова О.В. Господарське право в умовах цифровізації економіки: навчальний посібник. За аг.ред. Вінник О.М.: 7 НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НФПРН України, 2020. 314 с.
  7. Господарське право. Особлива частина: підручник. М. С. Долинська, Г. В. Смолин, О. А. Туркот, Л. В. Хомко, Б. М. Гамалюк; за ред. Г. В. Смолина. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 536 с. 14.
  8. Господарське право: загальна частина: навч. посіб. кол. авт. [Резворович К. Р., Юнін О. С., Юніна М. П. та ін.]. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2019. 262 с.
  9. Державне антимонопольне регулювання: підручник. підручник / В.Д. Лагугін, Ю.І. Боровик, О.В. Вертелева та ін.; за ред. В.Д. Лагугіна. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 480 с. ISBN 978-966-629-728-3. https://pidru4niki.com/91832/pravo/peredmovna_derzhavne_antimonopolne_regulyuvannya
  10. Журик Ю. В. Антимонопольно-конкурентне право України. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2011. 272 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Zhuryk_Yurii/Antymonopolno-konkurentne_pravo_Ukrainy.pdf.
  11. Конкурентне право України: навч. посіб. / О. О. Бакалінська, О. В. Безух, О. В. Кологойда, І. В. Лукач, Н. Б. Пацурія, В. С. Щербина; за ред. В. С. Щербини, І. В. Лукач. Київ: Видавництво Ліра. К, 2017. 380 с.
  12. Швидка Т.І. Антимонопольно-конкурентне право України : навч. посіб. Харків : Право, 2021. 184 с.
- Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:
1. Банасевич І.І. Конкурентне право: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять здобувачів освіти 4-го курсу денної форми навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2023. 25 с. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/>
  2. Банасевич І.І. Конкурентне право: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи здобувачів освіти 4-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2025. 35 с. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/>

Викладач:

Ірина БАНАСЕВИЧ,
доцентка кафедри цивільного права